

MORTALITATEA GENERALĂ

Notiuni generale

Desi reprezintă un aspect negativ al stării de sănătate, mortalitatea constituie alături de fertilitate, fenomenul de bază al unei populatii, ele asigurând numărul si calitatea acesteia.

Ca si la natalitate acest fenomen demografic are la bază CERTIFICATUL MEDICAL CONSTATATOR AL DECESULUI.

Certificatul medical international de moarte utilizat de cele mai multe țări este constituit din două părți în ceea ce privește diagnosticul de deces:

- I. Boala sau afectiunea morbidă care a provocat decesul:
  - cauza directă;
  - cauze antecedente;
  - starea morbidă inițială.
- II. Alte stări morbide importante.

Anexăm un exemplar din acest tipizat.

Certificatul medical se completează de medicul care a constatat decesul, (pentru cauze medicale cunoscute de medicul de familie) iar pentru cauze de deces prin moarte violentă, cauză necunoscută etc., se completează de serviciile de medicină legală din teritorii.

Certificatul medical constatator al mortii se înmânează numai rudelor apropiate (sot, sotie, copii majori, frati, iar în lipsa acestora unitatea sanitară) are obligatia să prezinte certificatul de deces la *oficiul de stare civilă* a consiliului popular pe teritoriul căruia a avut loc decesul.

Se anunță organele procuraturii si în cazul cadavrelor descoperite fără a fi declarate de aparținători sau cadavre neidentificate.

Oficiile de stare civilă, pe baza certificatului medical constatator al mortii, completează BULETINUL STATISTIC DE MOARTE care se transmite lunar la Directia Judeteană de Statistică, unde se efectuează codificarea acestuia. Codificarea medicală a cauzei de deces se face de o comisie medicală alcătuită din:

- medic inspector care răspunde de Laboratorul de Statistică si Informatică medicală;
- un medic fiziolog;

- un pediatru;
- un medic epidemiolog;
- un medic oncolog;
- o persoană din cadrul Laboratorului de Statistică și Informatică Medicală.

Indice (rata) de mortalitate generală:

$$M = \frac{d}{L} * 1000$$

unde: M = indice mortalitate generală;
d = număr decedați dintr-un teritoriu și perioadă dată;
L = număr mediu de locuitori.

Exemplu:

Decedații din anul 2001 în municipiul Iași au fost 4.000 la o populație de 400.000 locuitori

Indicele brut al mortalității generale a fost:

$$M = \frac{4000}{400000} * 1000 = 10,0 \text{ ‰ locuitori.}$$

Mortalitatea specifică:

- pe sexe

Formula de calcul:

$$M_{\text{masc}} = \frac{d_{\text{masc}}}{L_{\text{masc}}} * 1000$$

unde: M_{masc} – mortalitatea masculină;
 D_{masc} – decedații de sex masculin;
 L_{masc} – populația de sex masculin.

Exemplu:

Există o diferență semnificativă între mortalitatea mai mare la sexul masculin și mai mică la sexul feminin.

Numărul de decese de sex masculin și feminin în județul Iași, în anul 2001 a fost de 2.000, respectiv 1.800, populația de sex masculin a fost de 175.000, iar de sex feminin de 225.000.

$$M_m = \frac{2000}{175000} * 1000 = 11,4 \text{ ‰}$$

$$M_r = \frac{1800}{225000} * 1000 = 8 \text{ ‰}$$

- pe grupe de vârstă

Formula de calcul:

$$M_{grv} = \frac{D_{grv}}{L_{grv}} * 1000$$

unde: M_{grv} – mortalitatea pe o anumită grupă de vârstă;
 D_{grv} – decesele pe o aceeași grupă de vârstă;
 L_{grv} – locuitorii de aceeași grupă de vârstă.

Exemplu:

Decesele din grupa de vârstă 40-44 ani, în anul 2001 au fost de 500, iar populația 40-44 de ani a fost de 60.000

$$M_{(40-44)} = \frac{500}{60000} * 1000 = 8,3 \text{ ‰}$$

- pe cauze de boală:

Formula de calcul:

$$M_{cd} = \frac{D_{cx}}{L} * 1000$$

unde: M_{cd} – mortalitate prin cauza de deces;
 D_{cx} – decesele prin cauza X;
 L – nr. locuitori.

Exemplu:

în anul 2001 mortalitatea prin infarct miocardic a fost de 54 cazuri la o populație de 400.000 locuitori, în județul Iași.

$$M_{inf} = \frac{54}{400000} * 1000 = 0,14 \text{ ‰}$$

în cazul mortalității specifice se studiază în mod deosebit:

- mortalitatea maternă;
- mortalitatea 0 – 1 an;
- mortalitatea 1 – 4 ani.

Mortalitatea maternă, cuprinde decesul femeii în cursul sarcinii, prin cauze obstetricale directe sau cauze obstetricale indirecte.

Formula de calcul:

$$M_m = \frac{dm}{nv} * 1000$$

unde: M_m – mortalitate maternă;
 dm – numărul de decese mamă;
 nv – numărul născuților vii.

Exemplu:

în anul 2001 numărul de decese prin complicațiile sarcinii, nasterii și lăuziei a fost de 7 persoane, iar numărul de născuți vii de 10.000.

$$M_m = \frac{7}{10000} * 1000 = 0,7 \text{ ‰}$$

Mortalitatea infantilă – este un indicator sensibil al stării de sănătate a populației și constituie un fenomen demografic careia i se dă o mare importanță. În cadrul mortalității infantile se studiază:

Mortalitatea neonatală precoce în primele 6 zile de viață;

Mortalitatea neonatală din prima luna de viață;

Mortalitatea postneonatală (28 zile – 11 luni).

Formula de calcul:

$$M_i = \frac{d_{0-1}}{nv} \text{ ani} * 1000$$

unde: M_i – mortalitatea infantilă;
 D (0-1 an) – numărul deceselor sub un an;
 Nv – numărul născuților vii.

Exemplu:

în anul 2001 s-au înregistrat 57 decese (0-1 an) la 2.300 născuți.

$$M_i = \frac{57}{2300} * 1000 = 24,8 \text{ ‰}$$